

Raadsvoorstel

Agendapunt: 04

Onderwerp

Keuzenota's Wmo 2015/Jeugdwet en Participatie/Maatregelen WWB

Datum voorstel	Datum raadsvergadering	Bijlagen	Ter inzage
23 september 2014	28 oktober 2014	Nota 'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet' Nota 'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB' Bijlage Financiën Triple T Reacties KBO's en Platform Minima	Triple T: Bijlage bij nota beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet

Aan de gemeenteraad,

0. Samenvatting

Op 1 januari 2015 treden er drie nieuwe wetten in werking, te weten: de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Voor al deze nieuwe wetten is de gemeente verplicht om haar uitvoeringsbeleid vast te leggen in een of meerdere verordeningen. Er ligt een aantal belangrijke keuzes aan deze verordeningen ten grondslag. Om hier een weloverwogen besluit over te kunnen nemen, is gekozen voor een uitgebreid traject waarbij, vooruitlopend op besluitvorming over de verordeningen, de keuzes al aan de orde komen in een tweetal aparte keuzenota's. Er is één keuzenota opgesteld voor de nieuwe Wmo en de Jeugdwet en een aparte over de Participatiewet en de Maatregelen WWB. Beide keuzenota's liggen nu ter besluitvorming voor.

1. Wat is de aanleiding / wat is het probleem?

Zoals reeds aangegeven bij de samenvatting is de gemeente verplicht om haar uitvoeringsbeleid ten aanzien van de nieuwe taken vast te leggen in één of meerdere verordeningen. Hierover dient uw raad dit jaar nog een besluit te nemen. De komst van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet betekenen een fundamentele omkering in het denken over de rolverdeling tussen inwoners en overheid. Vanaf 2015 is er geen wettelijk recht op zorg of passend werk meer. Het is de taak van de gemeente om mensen in staat stellen om zoveel als mogelijk op eigen kracht te participeren in de samenleving en hen ondersteuning bieden als dit niet of niet geheel lukt. In de wetgeving zijn hiervoor geen normen vastgelegd. Uw raad moet bepalen wat verstaan wordt onder goede zorg, zelfredzaamheid en (maatschappelijke) participatie, wat een minimum is in de hulp en ondersteuning op het moment dat een inwoner niet of niet geheel in staat zijn om zelfstandig te participeren in de samenleving, waar grenzen liggen aan wat je van informele zorg (hulp vanuit het netwerk / mantelzorg) mag verwachten en wanneer een maatwerkvoorziening c.q. professionele zorg moet worden ingezet. Dat is waar de nieuwe wetgeving over gaat en daarom is het belangrijk om deze normen goed in een verordening vast te leggen. Ook is er een juridisch argument om de gemeentelijke normen voor hulp en ondersteuning in een verordening vast te leggen: het voorkomen van allerlei gerechtelijke procedures. Als er geen normen zijn vastgelegd over het te voeren beleid, zal de rechter blijven uitgaan van de situatie zoals die nu is.

Ambtelijke bijstand: Janke Bolt

Vooraf vastgestelde normen waarin is vastgelegd wanneer volgens uw raad hulp en ondersteuning nodig is en waar de marges liggen waarbinnen ons college kan werken, is uiteindelijk beter voor de democratische legitimiteit van het gevoerde beleid.

Er zijn op dit moment vier verordeningen in voorbereiding: één voor de nieuwe Wmo, één voor de Jeugdwet en een tweetal voor de Participatiewet en Maatregelen WWB. Aan deze verordeningen ligt een aantal belangrijke keuzes ten grondslag. Keuzes die van grote invloed zijn op de uitvoering van de nieuwe taken. Uw raad wil in een vroegtijdig stadium betrokken zijn bij het proces zodat u ook de tijd heeft om standpunten te bepalen en na te denken over de consequenties die bepaalde keuzes voor inwoners met zich mee brengen. Om deze redenen is gekozen voor een uitgebreid traject waarbij, vooruitlopend op de besluitvorming over de verordeningen, een tweetal nota's aan u worden aangeboden, waarin de belangrijkste keuzes aan u worden voorgelegd. De uitkomsten van de besluiten die u neemt, zullen in de verordeningen worden opgenomen. De besluiten die u neemt met betrekking tot jeugd zijn niet gebaseerd op feitelijke gegevens en cijfers. Met andere woorden: omdat we niet beschikken over de feitelijke gegevens, deze komen medio oktober, kunnen we ook niet precies aangeven wat de consequenties zijn van uw keuzes. Daarom maken we een voorbehoud voor de transitie jeugdzorg. Mocht nu blijken dat de uitvoering van de gemaakte keuzes niet haalbaar is, dan moet er de mogelijkheid zijn om bij te stellen.

In de verordeningen worden ook bepalingen vastgelegd over andere onderwerpen. Deze stippen wij in de keuzenota's aan maar wij vragen hierover op dit moment geen besluitvorming. Dit omdat het voortzetting van het huidige beleid betreft, het onderwerpen zijn die meer technisch van aard zijn, of omdat het onderwerpen betreft die in een later stadium verder worden uitgewerkt. Ter besluitvorming liggen aan u voor: de *nota 'Triple T: beleidskeuzes verordening Wmo 2015 en Jeugdwet'* en de *nota 'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'*.

2. Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat gemeentelijke organisatie vanaf 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid kan nemen die zij heeft in de hulp en ondersteuning voor inwoners die niet of niet geheel in staat zijn om op eigen kracht te participeren in de samenleving. Hiervoor moet de gemeente onder andere de toegang tot hulp en ondersteuning hebben georganiseerd, afspraken hebben gemaakt met aanbieders over de te leveren ondersteuningsarrangementen en hebben vastgelegd binnen welke kaders de hulp en ondersteuning geleverd wordt.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Om de kaders, die hun uitwerking vinden in de verordeningen, te kunnen bepalen moet een aantal keuzes worden gemaakt. Deze keuzes zijn uitgewerkt in bijgaande keuzenota's. Voor de inhoud verwijzen wij u dan ook naar deze nota's. Voor de nota met betrekking tot de nieuwe Wmo en de Jeugdwet geldt, dat wij voor u een bijlage ter inzage hebben gelegd die nog meer achtergrondinformatie geeft over de te maken keuzes.

4. Wat mag het kosten?

Er is een aparte bijlage opgesteld waarin de financiën in beeld zijn gebracht. Voor 2015 liggen de uitgaven, ook gelet op het overgangsrecht, voor de nieuwe taken redelijk vast. De financiële uitkomsten van de aanbesteding zijn nog niet bekend. De belangrijkste keuzes die uw raad kan maken en die ook financiële consequenties hebben, zijn:

- Vaststelling eigen bijdragen Wmo. Voorgesteld wordt om uit te gaan van de maximale eigen bijdrage. Verlagen van de eigen bijdrage leidt niet alleen tot een tekort op de financiering van de nieuwe Wmo-taken, maar ook een oplopend tekort bij de financiering van de huidige Wmo-taken (*beleidskeuze 2*).
- Het volledig inzetten van het wtcg-budget voor het opvangen van een eventueel tekort. Voorgesteld wordt nu om € 80.000,00 in te zetten om een hoogwaardige collectieve verzekering mogelijk te maken om de inkomenseffecten van de laagste inkomens te verzachten (*beleidskeuze 3*).
- Vaststelling hoogte pgb. Voorgesteld wordt om de hoogte van het pgb te koppelen aan de kosten van de zorg in natura, waarbij afhankelijk van de wijze van inzet van het pgb (professionele zorg of zorg via het informele circuit) de hoogte vastgesteld wordt. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de feitelijke kosten en wordt bespaard op de uitgaven (*beleidskeuze 5*).
- Het vaststellen dat op termijn de hulp bij het huishouden geen maatwerkvoorziening meer is, wat financieel een voordeel zou kunnen opleveren. Dit zou pas kunnen vanaf 2017, omdat hulp bij het huishouden nu in de aanbesteding van de nieuwe taken als maatwerkvoorziening is meegenomen en hiermee is besloten om deze voorziening als maatwerkvoorziening te handhaven. Let op: dit is dus geen keuze voor dit moment maar een keuze die in de loop van 2016 gemaakt zou kunnen worden.
- Het inzetten van het re-integratiebudget om een toekomstig tekort bij de sociale werkvoorziening op te vangen en daarmee aandacht te besteden aan nieuwe doelgroepen. Voorgesteld wordt om dit budget te bestemmen voor de nieuwe doelgroepen en het huidige uitkeringsbestand omdat anders de uitkeringslasten te hoog zouden op kunnen lopen.

Belangrijkste conclusies uit de begroting Triple T:

a. Begroting nieuwe taken Wmo naar de gemeente

De gemeenten ontvangt hiervoor een budget in 2015 van € 2.872.959,00. Op basis van bijlage 1 wordt aan lasten een bedrag begroot van € 2.809.666,00, waarbij rekening wordt gehouden met € 150.000,00 aan inkomsten uit eigen bijdrages, zodat in 2015 de financiering voldoende is en er relatief gezien een gering overschot is van afgerond € 63.000,00.

b. Begroting jeugdzorg

De gemeente ontvangt hiervoor in 2015 een bedrag van € 6.347.205,00.

De regio Hart van Brabant heeft in de regionale concept begroting zowel de regionale als de lokale kosten opgenomen. Na aftrek van de begrote lokale kosten, is zichtbaar welk deel er beschikbaar is voor de regionale kosten. Uit dat concept blijkt echter dat er gemeenten zijn die te weinig rijksmiddelen ontvangen en gemeenten die (ruim) voldoende rijksmiddelen ontvangen om de totale (regionale) kosten te kunnen dekken. Onze gemeente lijkt dan te weinig rijksmiddelen te ontvangen. In de regio vindt nog overleg plaats om te zien welk solidariteitsprincipe gaat gelden om dit probleem zoveel als mogelijk te kunnen oplossen.

Zodra de uitkomst van het regio-overleg bekend is en de definitieve budgetten bekend zijn, zal er een keuze gemaakt moeten worden met betrekking tot de dekking van een eventueel tekort, waarbij de Algemene Weerstandsreserve (AWR) voor de hand ligt. In de loop van 2015 komt er een nieuw verdeelmodel waarvan de uitkomsten meegenomen worden voor de begroting vanaf 2016 en volgende jaren.

c. Begroting Participatiewet

De gemeente ontvangt in 2015 een bedrag van €3.515.725,00 voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening oud en voorts een budget voor re-integratietaken (klassiek + nieuwe doelgroep) van €253.748,00. De verwachting is dat we in 2015 binnen de budgettaire ruimte kunnen blijven.

Met name de afbouw van de financiering van de huidige sociale werkvoorziening levert in de jaren daarna een substantieel risico op. Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Diamantgroep zal met voorstellen komen hoe met dit risico omgegaan kan worden. Dat zal in de loop van dit najaar zijn. Door minder in te zetten op re-integratietaken kan er op kosten bespaard worden, maar als de uitstroom uit de uitkering dan stagneert ontstaat er weer een groter tekort op het Inkomensdeel. Het voorstel is dan ook om het budget voor re-integratietaken ook echt te benutten voor dat doel en niet om tekort op de sociale werkvoorziening op te vangen.

Voor de financiering van de uitkeringen voor levensonderhoud ontvangt de gemeente volgens de laatst bekende informatie een budget van €3.156.939,00. In de begroting 2015 is op dit onderdeel rekening gehouden met een tekort van €150.000,00. Het maximale risico op dit deel is 10% van het budget, dus €315.693,00. Over de financiering van nieuwe onderdelen zoals loonkostensubsidie en beschut werken is nog geen informatie bekend.

d. Integratie uitkering Wmo voor bestaande Wmo-voorzieningen

Op de hulp bij het huishouden wordt een forse korting toegepast van €448.000,00 in 2015 tot structureel €638.000,00 vanaf 2016. Van de decentralisatie-uitkering Wmo was in 2013 en 2014 €211.000,00 niet nodig voor uitvoering van de Wmo. Er resteert dan in 2015 nog een bezuiniging van €237.000,00 en vanaf 2016 structureel €427.000,00. Binnen de overige Wmo-onderdelen (vervoer, wonen en rolstoelen) kan een ruimte gevonden worden van afgerond €135.000,00. Dit is het gevolg van een reeds ingezette gekantelde werkwijze, waarmee we sinds een aantal jaren ervaringen hebben opgedaan in onze gemeente en aanbestedingsvoordelen. Er resteert dan een te bezuinigen bedrag in 2015 van €102.000,00 en vanaf 2016 structureel €292.000,00. De taakstelling voor 2015 is niet te realiseren. Pas in het najaar 2014 is de inkoop afgerond. Er zal rekening gehouden moeten worden met bestaande rechten en overgangsrecht. De begroting 2015 is sluitend gemaakt door €102.000,00 incidenteel te dekken door een beroep te doen op de AWR. Uiteindelijk moet de nieuwe werkwijze die we voorstaan ten minste €292.000,00 op leveren.

5. Communicatie en participatie / inspraak

De keuzenota's zijn, nadat ons college hierover een besluit heeft genomen, voor inspraak beschikbaar gesteld aan het Platform Gehandicapten, Platform Minima, de KBO Goirle en de KBO Riel en aan de cliëntenraad van Kompaan en De Bocht. De belangenorganisaties zijn geïnformeerd over de inspraakprocedure. De termijnen zijn krap. Aangegeven is dat het de voorkeur heeft om de eventuele inspraakreacties al te ontvangen voor de commissie Welzijn van 7 oktober. Mogelijk is dit niet haalbaar.

In dat geval zullen de reacties pas een week voorafgaand aan de raadsvergadering worden toegestuurd. De belangenorganisaties zijn ook gewezen op het spreekrecht tijdens de commissievergadering.

6. Vervolgtraject besluitvorming

Uw raad dient dit jaar nog een besluit te nemen over de verordeningen. De keuze voor een uitgebreid traject zorgt voor een knelpunt op het moment dat de oorspronkelijke planning zou worden aangehouden. Deze is daarom, in overleg met de agendacommissie, aangepast. De keuzenota's liggen op 28 oktober ter besluitvorming voor aan uw raad. De besluiten die uw raad neemt, moeten verwerkt worden in de verordeningen. Op 11 november zal ons college een besluit nemen over de verordeningen. Volgens de oorspronkelijke planning moeten de stukken voor de raadsvergadering van 9 december op 7 november toegestuurd worden aan uw raad. Dit is niet haalbaar. Om deze reden is de vergadering van de commissie Welzijn verzet naar 25 november.

7. Fatale beslisdatum

Zie voorgaand bij 'Vervolgtraject besluitvorming'.

8. Voorstel

1. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'*
2. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'*.

burgemeester en wethouders van Goirle

Machteld Rijsdorp, burgemeester
Michel Tromp, secretaris

Agendapunt: 04

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23-09-2014;

gelezen het advies van de commissie Welzijn d.d. 07-10-2014;

gelet op de Gemeentewet;

besluit:

1. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'*
2. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'*.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 28-10-2014.

, de voorzitter

, de griffier